

Kommunledningskontoret
YttrandeHandläggare:
Andreas FalkJustitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L6@regeringskansliet.se
Dnr. Ju2024/01778

Yttrande över remiss Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - Behov och föreslagna förändringar SOU 2024:63

Uppsala kommun är generellt positivt inställd till utredningen och dess förslag, men presenterar i det följande vissa synpunkter på densamma.

Utredningen anger det finns tydliga tillämpningssvårigheter med Offentlighets- och sekretesslagen (OSL), där fler och fler undantag tillkommit genom åren. Utredningens uppfattning är att en omvänd utgångspunkt, det vill säga att avskaffa sekretessen mellan myndigheter när det gäller sekretess till förmån för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden och i stället ha undantag för när sekretess ska råda, är att föredra. Utredningen anger dock vidare att en sådan reform skulle vara mycket omfattande och i grunden förändra den nuvarande lagstiftningen, och att ett sådant arbete inte rymms inom utredningens uppdrag.

Uppsala kommun ställer sig bakom båda dessa slutsatser, och anser att en omvänd utgångspunkt när det gäller sekretessen mellan myndigheter är både mer ändamålsenlig samt i längden mer hållbart än att fortsätta att arbeta utifrån undantag från OSL. Uppsala kommuns inställning är alltså att utredningens slutsats och bedömning i den här centrala frågan är korrekt och värd att undersöka närmare.

Uppsala kommun anser att utredningens förslag till den allmänna sekretessbrytande bestämmelsen är välkonstruerad och att utredningen i förslaget har fångat de väsentliga delarna. Utredarna skriver att de uttryck som används ("fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet") är delvis överlappande. Eftersom situationer då sekretessgenombrott ska kunna ske anknyter till dessa uttryck blir även regleringen delvis överlappande. Uppsala kommun anser att dessa slutsatser stämmer väl överens med den praktiska och tillämpade erfarenheten i arbetet mot dessa överträdelser, och att formuleringarna är ändamålsenliga.

Angående utredningens överväganden vad gäller sekretess inom socialtjänsten och sekretess inom hälso- och sjukvården delar Uppsala kommun i stort utredningens slutsatser. I avvägningen mellan att skydda enskildas personliga förhållanden och myndigheternas möjligheter att dela information ter sig just uppgifterna från hälso-

och sjukvården som de mest skyddsvärda. I avvaktan/i brist på en utredning av en omvänd utgångspunkt vad gäller sekretessen är detta en rimlig avgränsning. Uppsala kommun delar alltså utredningens slutsats att de skäl som legat till grund för att undanta sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL från generalklausulens tillämpningsområde inte längre är befogade, med vissa reservationer. Uppgiftsutlämnande från socialtjänsten, när det gäller uppgifter om enskilda, skulle kunna regleras i en mindre generell bestämmelse.

Det är rimligt att anta att förslaget innebär att myndigheter får bättre möjligheter att förebygga, förhindra, upptäcka och utreda felaktiga utbetalningar, brott eller brottslig verksamhet, fusk eller regelöverträdelser. Uppsala kommun anser dock att det bör framgå att en intresseavvägning ska göras inför ett eventuellt sekretessgenombrott när det gäller uppgifter som rör personer med skyddade personuppgifter och personer som i övrigt är utsatta för våld eller förtryck. Uppsala kommun efterlyser även en utförligare konsekvensanalys av förslagen och då särskilt de som rör socialtjänsten. Hur socialtjänstens arbete påverkas om klienter inte vågar söka sig dit på grund av rädsla att deras uppgifter sprids och eventuella konsekvenser för avhoppsprogram bör utredas vidare. Den enskildes intressen skulle mer ändamålsenligt skyddas om intresseavvägningen för socialtjänsten skulle kunna omformuleras så att, liknande nuvarande skrivelse i OSL 10 kap. 27 §, uppgifter endast ska lämnas till andra myndigheter om övervägande skäl talar för det eller intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Uppsala kommun delar inte utredningens uppfattning om att förslaget inte kommer leda till kostnadsökningar för kommuner och regioner, då en ökad administrativ belastning är trolig när det gäller såväl rutinmässiga utlämnanden som ärenden som kräver viss utredning långt tillbaka i tiden.

Slutligen delar Uppsala kommun utredningens uppfattning att större möjlighet till informationsutbyte sannolikt kommer leda till omfattande samhällsekonomiska vinster på ett stort antal områden. Dock förutsätter detta att Sveriges kommuner har tillräcklig kompetens, kunskap och resurs i form av personal för att kunna tillvarata de ökade möjligheterna lagstiftningen erbjuder. Effektivitetsvinsterna kan därtill först väntas efter ett antal år. Uppsala kommun menar att dessa konsekvenser för kommunernas implementering av förslaget bör beaktas mer ingående än vad utredningen avsatt utrymme till.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling

John Hammar

Ordförande

Sekreterare